

00‘zbekiston Respublikasi Sog‘liqni
Saqlash vazirining 2025 yil “23”
iyundagi 180-son buyrug‘iga
Ilova

**ICHKI BO‘G‘IM PROTEZI BILAN BOG‘LIQ MEXANIK ASORAT
NOZOLOGIYASI BO‘YICHA TIBBIY XIZMAT KO‘RSATISH MILLIY KLINIK STANDARTI**

TOCHKENT 2025

"KELISHILGAN"
RITOATM direktori
M.E. Irismetov

_____ 2025 yil

**«ICHKI BO‘G‘IM PROTEZI BILAN BOG‘LIQ MEXANIK ASORATLAR»
NOZOLOGIYASI BO‘YICHA MILLIY KLINIK STANDARTLAR**

TOSHKENT 2025

MILLIY KLINIK STANDART NOZOLOGIYASINING NOMI (KODI), TASHXISLASH VA DAVOLASHGA JALB ETILADIGAN MUTAXASSISLAR NOMI

XKT-10/11 bo'yicha kodlanishi:	Nozologik nomlanishi:	Nozologiya bo'yicha ambulatoriya sharoitida tashxislash va davolash uchun jalb etiladigan mutaxassislar		Nozologiya bo'yicha statsionar sharoitda tashxislash va davolash uchun jalb etiladigan mutaxassislar	
		Asosiy nazorat qiluvchi mutaxassis	Qo'shimcha jalb etiladigan mutaxassislar	Asosiy nazorat qiluvchi mutaxassis	Qo'shimcha jalb etiladigan mutaxassislar
T84.0/PK99.2 FA35.0	Ichki bo'g'im protezi bilan bog'liq mexanik asorat	Oilaviy shifokor Ortoped	Nevropatolog Onkolog Reabilitolog	Ortoped	Anesteziolog Terapevt

ICHKI BO'G'IM PROTEZI BILAN BOG'LIQ MEXANIK ASORAT NOZOLOGIYASI BO'YICHA REJALI TASHXISLASH, DAVOLASH, REABILITATSIYA va DISPANSERIZATSIYA TADBIRLARI

Diagnostik tadbirlar	Tibbiy xizmatlar nomi	Rejali tibbiy yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha					Xizmat ko'rsatish yoki tekshiruvni o'tkazish minimal soni	Davolash muddati
		Ambulator yordam		Statsionar yordam*				
		OSHP/OP	KTMP	Tuman (shahar) shifoxonalari	Viloyat darajasidagi tibbiyot muassasalari	Respublika darajasidagi tibbiyot muassasalari		
Asosiy	Tibbiy ko'rik	Oilaviy	Ortoped	Ortoped	Ortoped	Ortoped	1 marta	

mutaxassis (shifokor) maslahati	Protezlangan bo'g'im sohasida og'riq mavjudligi, chov sohasidagi og'riq, protezlangan tomondagi oyoqning tayanch vazifasini bajara olmasligi haqidagi shikoyatlar Anamnez - og'riqning boshlanish vaqti va davomiyligi, uning jarohat yoki jismoniy zo'riqish bilan bog'liqligi, tana vaznining ortishi, somatik kasalliklarning mavjudligi Obyektiv ko'rik - yurishni baholash, faol va sust harakatlar amplitudasini tekshirish, oyoqlar uzunligi farqini aniqlash uchun o'lchovlar o'tkazish	shifokor							
Izoh: onkologik patologiyaga shubha bo'lgan hollarda ortoped yo'llanmasi asosida onkolog maslahati, jarrohlik amaliyotiga tayyorgarlik davrida terapevt va anesteziolog ko'rigi, hamda og'riq sindromining nevrologik sabablarini istisno etish uchun nevropatolog maslahati o'tkaziladi.									
Mutaxassis (shifokor) maslahati (qo`shimcha)	Nevropatolog Onkolog Anesteziolog Terapevt				+	+	1 marta		
Izoh: (ko`rsatmaga muvofiq)									
Asosiy laborator tekshiruvlar	- Qonda SRB va SOYE - umumiy qon tahlili - umumiy siydik tahlili								
Izoh: Ushbu tadqiqotlar periprotez infeksiyasini istisno qilish maqsadida o'tkaziladi									
Qo`shimcha laborator	- Bo'g'im suyuqligini bakteriologik tekshirish				+	+	1 marta		

tekshiruvlar								
Izoh: Ushbu tadqiqotlar periprotez infeksiyasini istisno qilish maqsadida o'tkaziladi								
Asosiy instrumental tekshiruvlar	1. Rentgenografiya	+	+	+	+	+	1 marta	
	2.							
	...							
Izoh:								
Qo'shimcha instrumental tekshiruvlar	1. MSKT				+	+	1 marta	
	2. UTT				+	+	1 marta	
	...							
Izoh: MSKT suyak rezorbsiyasining hajmiy xususiyatlarini va endoprotez komponentlarining yo'nalishini buzilishini baholash uchun zarur. Sinovit mavjudligiga shubha qilinganda bo'g'imning UTT tekshiruvi o'tkaziladi								
Davolash jarayonida ko'rsatmalar mavjud bo'lganda instrumental tekshiruvlarni takrorlash mumkin.								
*STATSIONAR DAVOGA KO'RSATMA:								
- endoprotez komponentlarining aseptik silkinishi								
- endoprotez boshchasining takroriy chiqishlari								
- endoprotez komponentlarining mexanik shikastlanishi								
- endoprotez komponentlarining yeyilishi								

DAVOLASH TADBIRLARI

(MEDIKAMENTOZ DAVO)

Davolash tadbirlari (asosiy medikamentoz davo)		Rejali tibbiy yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha					O'rtacha sutkalik dozirovkasi	Bir kurslik dozirovka
		Ambulator yordam		Statsionar yordam				
Dori-vositaning (xalqaro patentlanmagan) nomi	Dori-vositaning dozirovkasi va qo'llanilishi	OSHP/OP	KTMP	Tuman (shahar) shifoxonalari	Viloyat darajasidagi tibbiyot muassasalari	Respublika darajasidagi tibbiyot muassasalari		
Izoh: Ushbu guruh patologiyalarida maxsus medikamentoz davolash ko'zda tutilmagan								
Davolash tadbirlari (qo'shimcha medikamentoz davo)		Rejali tibbiy yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha					O'rtacha sutkalik dozirovkasi	Bir kurslik dozirovka
		Ambulator yordam		Statsionar yordam				
Dori-vositaning	Dori-vositaning	OSHP/OP	KTMP	Tuman (shahar)	Viloyat darajasidagi	Respublika darajasidagi		

(xalqaro patentlanmagan) nomi	dozirovkasi va qo'llanilishi			shifoxonalari	tibbiyot muassasalari	tibbiyot muassasalari		
antibiotiklar	Antibiotikoterapiya bo'yicha yo'riqnoma va protokollarga muvofiq				+	+	Antibiotikoterapiya bo'yicha yo'riqnoma va protokollarga muvofiq	Yo'riqnomaga muvofiq
analgetiklar	Yo'riqnomaga muvofiq				+	+	Yo'riqnomaga muvofiq	Yo'riqnomaga muvofiq
NYAQV	Yo'riqnomaga muvofiq				+	+	Yo'riqnomaga muvofiq	Yo'riqnomaga muvofiq
D vitamini	Yo'riqnomaga muvofiq						Yo'riqnomaga muvofiq	Yo'riqnomaga muvofiq
kalsiy preparatlari	Yo'riqnomaga muvofiq						Yo'riqnomaga muvofiq	Yo'riqnomaga muvofiq
Izoh: qo'shimcha dori preparatlari infeksiyon asoratlarning oldini olish maqsadida va operatsiyadan keyingi davrda og'riq qoldiruvchi vositalar sifatida, shuningdek reabilitatsiya davrida suyaklarni mustahkamlash maqsadida qo'llaniladi								

(REJALI JARROHLIK AMALIYOTI)

Davolash tadbirlari (operativ davo)	Rejali tibbiy yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha				
	Ambulator yordam		Statsionar yordam		
Jarrohlik amaliyoti/aralashuv/muolaja nomi	OSHP/OP	KTMP	Tuman (shahar) shifoxonalari	Viloyat darajasidagi tibbiyot muassasalari	Respublika darajasidagi tibbiyot muassasalari
Endoprotez boshchasini ochiq o'rnatish				+	+
Reendoprotezlash				+	+
Izoh: Yuqoridagi jarrohlik aralashuvlar yirik bo'g'imlarni endoprotezlash bo'yicha xorijiy amaliyot sertifikatiga ega bo'lgan ortoped tomonidan amalga oshirilishi kerak					

(DAVOLOVCHI OVQATLANISH/PARHEZ)

Ovqatlanish tartibi	Rejali tibbiy yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha
---------------------	---

Parhez stoli va uning davomiyligi	Ambulator yordam		Statsionar yordam		
	OSHP/OP	KTMP	Tuman (shahar) shifoxonalari	Viloyat darajasidagi tibbiyot muassasalari	Respublika darajasidagi tibbiyot muassasalari
Stol No. 15					

DISPANSERIZATSIYA)

(SOG`LOM KONTINGENT DISPANSERIZATSIYASI/"D" NAZORATGA OLINGAN BEMOR DISPANSERIZATSIYASI)

Dispanserizatsiya tadbirlari	Tibbiy xizmatlar nomi	OSHP/OP	KTMP	Tadbirlar minimal soni	Dispanser nazorati muddati
Mutaxassis (shifokor) maslahati	1. Statsionardan keyingi kuzatuv	+	+	1 marta	1 yil
	2. Dispanser kuzatuvi	+	+	1 marta	1 yil
	...				
Izoh:					
Laborator tekshiruvlar	1.				
	2.				
	...				
Izoh: Ushbu guruhdagi bemorlarni dispanser kuzatuvida maxsus laboratoriya tadqiqotlari ko'zda tutilmagan.					
Instrumental tekshiruvlar	1.				
	2.				
	...				
Izoh: davolash natijalarini nazorat qilish uchun o'tkaziladi.					

(BIRLAMCHI, IKKILAMCHI VA UCHLAMCHI PROFILAKTIKA/ SKRINING)

Profilaktika tadbirlari	Tibbiy xizmatlar nomi	OSHP/OP	KTMP	Tadbirlar minimal soni	Reabilitatsiya muddati
Mutaxassis (shifokor) maslahati	Ortopedik ko'rik		+	1 marta	1 yil
	Dispanser kuzatuvi		+	1 marta	1 yil
	...				
Izoh: kelib chiqishi mexanik bo'lgan endoprotezning beqarorligi aniqlangan paytdan boshlab o'tkaziladi					
Laborator tekshiruvlar	1.				
	2.				

	...				
Izoh: ko'zda tutilmagan					
Instrumental tekshiruvlar	Rentgenografiya	+	+	1 marta	1 yil
Izoh: rentgen tekshiruvlari jarrohlik davolash natijalarini nazorat qilish uchun o'tkaziladi					
Profilaktika usullar	1. Birlamchi profilaktika sog'lom turmush tarzini yuritish, surunkali infeksiya o'choqlarini sanatsiya qilish, DJT, vazn yo'qotish, muvozanatli ovqatlanish, ortopedik rejim qoidalariga rioya qilish.	+	+	1 marta	1 yil
	2. Ikkilamchi profilaktika erta tashxis qo'yish va endoprotezlash bo'yicha mutaxassislariga o'z vaqtida yo'naltirish	+	+	1 marta	1 yil
	3. Uchlamchi profilaktika - operatsiyadan keyingi davrda asoratlarni rivojlanishining oldini olish	+	+	1 marta	1 yil
Izoh: profilaktika tadbirlari oilaviy shifokor va ortoped tomonidan amalga oshiriladi					
Profilaktik tadbirlar (dori-darmonlar)					
Profilaktik fito/dori vositalarining (xalqaro patentlanmagan) nomi	Profilaktik fito/dori vositalari dozirovkasi va qo'llanilishi	OSHP/OP	KTMP	O`rtacha sutkalik dozirovkasi	Bir kurslik dozirovka
D vitamini	Yo'riqnomaga muvofiq	+	+	Yo'riqnomaga muvofiq	Yo'riqnomaga muvofiq
kalsiy preparatlari	Yo'riqnomaga muvofiq	+	+	Yo'riqnomaga muvofiq	Yo'riqnomaga muvofiq
Izoh:					

(REABILITATSIYA)

Reabilitatsiya tadbirlari	Tibbiy xizmatlar nomi	Uy sharoitida	OSHP/OP / KTMP	Statsionar sharoitida	Tadbirlar minimal soni	Reabilitatsiya muddati
konservativ davolash	Massaj	-	+		3 oyda 1 marta	1 yil
	DJT	+	+		doimiy	1 yil
	...					
Izoh: Reabilitatsiya tadbirlari operatsiyadan keyingi davrda o'tkaziladi						
Laborator tekshiruvlar						

Izoh: ushbu nozologiya bo'yicha laboratoriya tadqiqotlari o'tkazilmaydi						
Instrumental tekshiruvlar	Rentgenografiya					
Izoh: davolash natijalarini nazorat qilish uchun qo'llaniladi.						
Reabilitatsion usullar	Massaj	-	+		3 oyda 1 marta	1 yil
	DJT	+	+		doimiy	1 yil
Izoh:						
Davolash tadbirlari (medikamentoz davo)		Uy sharoitida	OSHP/OP / KTMP	Statsionar sharoitida	O`rtacha sutkalik dozirovkasi	Bir kurslik dozirovka
Dori-vositaning (xalqaro patentlanmagan) nomi	Dori-vositaning dozirovkasi va qo'llanilishi					
D vitamini	Yo'riqnomaga muvofiq	+	+	-	Yo'riqnomaga muvofiq	Yo'riqnomaga muvofiq
kalsiy preparatlari	Yo'riqnomaga muvofiq	+	+	-	Yo'riqnomaga muvofiq	Yo'riqnomaga muvofiq
Izoh: ushbu dori vositalari osteoporozning oldini olish maqsadida qo'llaniladi						

Mazkur klinik protokol va standartlar O'zbekiston Respublikasi Sog'liqni saqlash vazir o'rinbosari Basitxanova E.I, Tibbiy sug'urta boshqarmasi boshlig'i Sh. Almardanov, klinik protokollar va standartlarni ishlab chiqish va joriy etish bo'limi boshlig'i Sh.R. Nurimova boshchiligida, Klinik protokollar va standartlarni ishlab chiqish va joriy etish bo'limi bosh mutaxassisi G.Djumayeva, yetakchi mutaxassisi N.Raximova tomonidan tashkiliy va uslubiy ko'magi asosida ishlab chiqilgan.